

แนวทางการตัดสินใจให้เอกชนมีส่วนร่วมในการให้บริการโทรคมนาคม :

กรณีศึกษาโทรศัพท์ 3 ล้านเลขหมาย

นางสาวกัลยา อุดมวิทิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-631-040-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16944410.

GUIDELINES FOR DECISION MAKING ON PRIVATE SECTOR PARTICIPATION IN
TELECOMMUNICATION : A CASE STUDY OF 3 MILLION LINE TELEPHONES

Miss Kanya Udomvitid

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-631-040-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวทางการตัดสินใจให้เอกชนมีส่วนร่วมในการให้บริการโทรคมนาคม :
กรณีศึกษา โทรศัพท์ 3 ล้านเลขหมาย
(Guidelines for Decision Making on Private Sector
Participation in Telecommunication :
A Case Study of 3 Million Line Telephones.)

โดย นางสาวกัลยา หุคมิวิต
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. ไกรยุทธ ชีรตยาสินันท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

[Signature]
..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสูวรงค์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature] ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ไพศาล เล็กอุทัย)

[Signature] อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. ไกรยุทธ ชีรตยาสินันท์)

[Signature] กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตตภัทร เครือวรรณ)

[Signature] กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสติกกร มัลลิกะมาส)

[Signature] กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัส สุวรรณมาลา)

พมพตนนบบบพทลคยอววิทยานพนธ์ภายในกรอบส่ขยว่นเพยงแผ่นเดยว

กัลยา อุดมวิทิต : แนวทางการตัดสินใจให้เอกชนมีส่วนร่วมในการให้บริการ
โทรคมนาคม : กรณีศึกษา โทรศัพท์ 3 ล้านเลขหมาย (GUIDELINES FOR
DECISION MAKING ON PRIVATE SECTOR PARTICIPATION IN
TELECOMMUNICATION : A CASE STUDY OF 3 MILLION LINE TELEPHONES.)
อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.ไกรยุทธ ธีรยาสินันท์, 1+8 หน้า. ISBN 974-631-404-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษานโยบาย การให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมใน
การขยายบริการโทรศัพท์ (3 ล้านเลขหมาย) ศึกษาหาข้อกำหนดการร่วมงาน (Term of
Reference) การกำหนดขึ้นในการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริการโทรศัพท์
พร้อมทั้ง วิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อกำหนดที่รัฐกำหนดขึ้น เพื่อหาข้อ สอนแนะในการปรับปรุง

ผลการศึกษาพบว่า องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) มีนโยบายให้เอกชน
เข้าร่วมกิจกรรมแท่นรัฐ เนื่องจาก ทศท. ไม่สามารถผลิบริการได้เพียงพอกับความ
ต้องการของผู้บริโภค และมีข้อจำกัดด้านทุนดำเนินงาน การให้เอกชนเข้ามา รัฐต้องเข้าแทรกแซง
ด้วยการสร้างข้อกำหนดการร่วมงาน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้บริโภคและป้องกัน
ผู้รับสัมปทาน สร้างกำไรส่วนเกินจากการได้รับสัมปทาน วัตถุประสงค์ของการเข้าแทรกแซงของรัฐ
มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดสวัสดิการสังคมสูงสุด ป้องกันความแปรปรวนทางเศรษฐกิจ และทำให้เกิด
การกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง

ผลการศึกษาได้แจกแจงการสร้างข้อกำหนดสำหรับการคัดเลือกเอกชนได้เป็น 3
ด้าน ได้แก่ 1. ด้านตัวสินค้ากำหนดให้เกิดคู่แข่งขึ้นในปริมาณ และคุณภาพตอบสนองความ
ต้องการของผู้บริโภค 2. ด้านของเอกชนผู้ได้รับสัมปทาน ต้องมีความพร้อมที่จะดำเนิน
งานได้ ตลอดอายุการรับสัมปทาน ขณะเดียวกันต้องไม่เกิดอำนาจผูกขาดขึ้น และ 3. ด้านของ
การจัดสรรผลประโยชน์ ต้องมีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ไม่ทำให้ผู้ผลิตได้รับกำไร
ส่วนเกินมากเกินไป และทำให้ผู้บริโภคเกิดประโยชน์มากที่สุด ข้อกำหนดการร่วมงาน
ที่การศึกษา สร้างขึ้นนี้ จะถูกใช้เป็น เกณฑ์ในการคัดเลือกเอกชนด้วย

ที่ผ่านมา ทศท. คัดเลือกเอกชนผู้ทีเล่นผลประโยชน์มากที่สุดเป็นผู้ได้รับสัมปทาน
สำหรับ การศึกษานี้ได้เล่นวิธีการคัดเลือกแบบอื่นๆ ได้แก่การคัดเลือกจากผู้ทีเล่นราคา
ค่าบริการที่ต่ำที่สุดหรือผู้เล่นปริมาณการติดตั้งคู่สายมากที่สุดเป็นผู้ได้รับสัมปทาน เมื่อ
วิเคราะห์เปรียบเทียบ ถึงความเป็นไปได้ของวิธีการคัดเลือกแบบต่างๆ ผลการศึกษา เล่นอให้ใช้วิธี
การคัดเลือกผู้ เล่นอการติดตั้งคู่สายมากที่สุดเป็นผู้ได้รับสัมปทาน

ภาควิชา เกษตรศาสตร์
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ไกรยุทธ ธีรยาสินันท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C460055 : MAJOR ECONOMICS
KEYWORD: : PRIVATE PARTICIPATION / PRIVATIZATION / TERM OF REFERENCE /
TELEPHONE

KANYA UDOMVITID : GUIDELINES FOR DECISION MAKING ON PRIVATE
SECTOR PARTICIPATION IN TELECOMMUNICATION : A CASE STUDY OF 3
MILLION LINE TELEPHONES. THESIS ADVISOR : PROF.KRAIYUDHT
DHIRATAYAKINANT.Ph.D. 148 pp. ISBN 974-631-040-2

The objectives of this research are (1) to study about TOT policy on private participation in expanding telephone lines and to work out decision guidelines on choice of private participation, and (2) to compare these guidelines with the government's guidelines.

It is founded that TOT adopts privatization policy because TOT, on its own, cannot supply needed service due to its inefficiency and lack of fund. However, efficiency has to be formulated intervene Term of Reference (TOR.) to maintain consumer-gain and to prevent monopoly rent. The purposes of government intervention are to maximize social welfare, economic fluctuation, and to widely distribute public utility.

There are 3 ways to formulate TOR. The first focus on product. Private producer should satisfy enough number of subscribers both in quantity and quality. The second focuses producer. Private producer must be able to operate this project and not to enjoy monopoly rent. The third focuses the public utility. This TOR. will serve as guideline for selecting private producer.

This thesis also concludes that selecting private producer who proposes the largest number of subscribers is the best approach to select a producer in comparison with the choice on producer who proposes highest revenue shares and producer who proposes minimum service's price.

ภาควิชา..... เกษตรศาสตร์

ลายมือชื่อนิติ.....

สาขาวิชา..... เกษตรศาสตร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2527

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจากความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งของคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ที่ได้สละเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สำเร็จได้ ถ้าหากขาดศาสตราจารย์ ดร. ไกรยุทธ ชีรตยาสินธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ไพศาล เล็กอุทัย ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตตภัทร เครือวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสภณิธร มัลลิกะมาส และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัส สุวรรณมาลา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านมา ณ ที่นี้ด้วย

บุคคลที่ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งคือ บิดา มารดา ซึ่งให้การสนับสนุนในด้านกำลังใจและการเงินแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ยังขอขอบพระคุณผู้ให้ความอนุเคราะห์ในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ข้อคิดเห็น อุปกรณ์ และอื่นๆ

สุดท้ายต้องขอขอบคุณพี่ น้อง เพื่อน ๆ ที่เป็นกำลังใจให้ตลอดระยะเวลาของการศึกษาตั้งแต่เริ่มแรกจนสำเร็จการศึกษาในขั้นนี้ หากคุณความดีอันพึงมีทั้งหลายที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบให้แก่บิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุก ๆ ท่าน ส่วนข้อบกพร่องทั้งหลายที่เกิดขึ้นผู้เขียนขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

กัลยา อุดมวิทิต

กันยายน 2537

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	5
ขอบเขตการศึกษา.....	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
กรอบและวิธีการศึกษา.....	12
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	16
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
นิยามคำ.....	18
2. ทฤษฎีและความคิดที่เกี่ยวข้อง.....	19
การให้เอกชนดำเนินงานกิจกรรมแทนรัฐ.....	19
สวัสดิการสังคม.....	31
สวัสดิการสูงสุดตามหลักวิจารณ์ของพาเรโต.....	33
เครื่องมือที่ทำให้เกิดภาวะสวัสดิการสูงสุดภายใต้เงื่อนไขของพาเรโต.....	37
Attribute Approach.....	39

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3. กรอบคิดสำหรับการสร้างข้อกำหนดการคัดเลือก.....	42
ความจำเป็นของการมีข้อกำหนดการคัดเลือก.....	42
ความสัมพันธ์ระหว่างข้อกำหนดการร่วมงานกับสวัสดิการสังคม.....	45
แนวทางการสร้างข้อกำหนดการร่วมงาน.....	48
การดำเนินการสร้างข้อกำหนดการคัดเลือก.....	57
4. แนวทางในการจัดทำข้อกำหนดการคัดเลือกเอกชนสำหรับบริการโทรศัพท์.....	62
การพิจารณาด้านตัวสินค้า.....	62
การพิจารณาด้านคุณสมบัติของผู้ผลิต.....	75
การพิจารณาด้านรายได้ที่จัดเก็บและการกำหนดราคา.....	76
5. การขยายโทรศัพท์ 3 ล้านเลขหมาย.....	80
ระบบโทรศัพท์.....	82
ปัจจัยสู่การให้เอกชนเข้ามาส่วนร่วมในการให้บริการโทรศัพท์.....	83
การกำหนดนโยบายการให้เอกชนเข้ารับสัมปทาน.....	88
วัตถุประสงค์ในการให้เอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการให้บริการโทรศัพท์.....	89
สรุปข้อกำหนด (TOR.) ที่รัฐจัดทำในการให้เอกชนเข้าร่วมให้บริการโทรศัพท์...89	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6	เปรียบเทียบข้อกำหนดและแนวทางการจัดทำ..... 94
1.	ด้านการแบ่งผลประโยชน์..... 94
-	การแบ่งรายได้ (ผลประโยชน์) ให้รัฐ..... 94
-	ผลกระทบจากการแบ่งรายได้..... 95
-	ข้อเสนอสำหรับการจัดทำข้อกำหนดด้านรายได้..... 99
2.	การกำหนดราคาค่าบริการ..... 99
-	การกำหนดราคาค่าบริการของ ทศท..... 100
-	ข้อเสนอในการจัดทำข้อกำหนดด้านราคา..... 101
3.	ด้านปริมาณคู่สาย..... 101
-	การกำหนดปริมาณการติดตั้ง..... 102
-	การกำหนดพื้นที่/เขตการติดตั้ง..... 108
4.	ด้านคุณภาพของโทรศัพท์..... 109
5.	ด้านคุณสมบัติของผู้รับสัมปทาน..... 110
6.	การพิจารณาด้านอื่นๆ..... 110
7	การตัดสินใจในการคัดเลือกเอกชน..... 108
	ปัจจัยในการตัดสินใจคัดเลือกเอกชน..... 119
	การตัดสินใจคัดเลือกเอกชนในบริการโทรศัพท์..... 120
	ผลการคัดเลือก..... 129
	บรรณานุกรม..... 135
	ภาคผนวก ก. : ความเป็นมาของโครงการขยายโทรศัพท์ 3 ล้านเลขหมาย..... 140
	ประวัติผู้เขียน..... 148

สารบัญแผนภาพและรูปภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1.1	10
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนดำเนินการ ในระบบเศรษฐกิจ จากการศึกษาของจุฑาธิป ดิเรกศรี.....	10
แผนภาพที่ 2.1	30
ที่มาของแนวความคิดการให้เอกชนดำเนินการแทนรัฐ.....	30
รูปที่ 3.1	50
Production-Prosibilities Curve.....	50
รูปที่ 3.2	55
การกำหนดราคาของหน่วยผลิต.....	55
รูปที่ 3.3	61
การจัดเก็บรายได้กับรายรับรวมที่ลดลง.....	61
รูปที่ 3.4	61
การจัดเก็บรายได้กับต้นทุนที่เพิ่มขึ้น.....	61
รูปที่ 4.1	77
การกำหนดราคาและส่วนเกินของผู้บริโภค.....	77
รูปที่ 6.1	98
การกำหนดราคาและปริมาณการติดตั้งเลขหมายใน Access Market..	98
รูปที่ 6.2	98
การกำหนดราคาและปริมาณครั้งที่โทรใน Usage Market.....	98
รูปที่ 7.1	119
การกำหนดราคาและปริมาณ.....	119
รูปที่ 7.2	121
การคัดเลือกจากส่วนแบ่งรายได้.....	121
รูปที่ 7.3	124
การคัดเลือกจากราคาค่าบริการ.....	124
รูปที่ 7.4	125
การคัดเลือกจากปริมาณการผลิต.....	125

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1	งานวิจัยประเภทพัฒนาแนวความคิดการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ..... 7
ตารางที่ 4.1	จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า..... 68
ตารางที่ 4.2	ประมาณการความต้องการโทรศัพท์..... 69
ตารางที่ 4.3	จำนวนเลขหมายที่มีผู้ขอติดตั้ง..... 70
ตารางที่ 5.1	ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศสาขาโทรคมนาคม..... 81
ตารางที่ 5.2	การติดตั้งเลขหมายต่อปี..... 85
ตารางที่ 5.3	อัตราการติดต่อ..... 87
ตารางที่ 6.1	ประมาณการความต้องการและจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ ปี 2536-2540..104
ตารางที่ 6.2	เปรียบเทียบข้อกำหนดการร่วมงานจากการศึกษา กับของ ทศท.....114
ตารางที่ 7.1	ตารางเปรียบเทียบการคัดเลือก.....127
ตารางที่ 7.2	ประมาณการรายรับจากส่วนแบ่งรายได้ในเขตนครหลวง.....130
ตารางที่ 7.3	ประมาณการรายรับจากส่วนแบ่งรายได้ในเขตภูมิภาค.....131
ตารางที่ 7.4	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการคัดเลือกในแบบต่างๆ.....133